

Προς: ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

21 Δεκεμβρίου 2012

Κότσικα 1^ο & Πατησίων 70, 104 34, Αθήνα

Υπόψη: κας Λ. Ντέκα, Δ/ση Νομικής Τεκμηρίωσης

Όμοια επιστολή αποστέλλεται στους κκ.:

1. **κ. Ασ. Παπαγεωργίου, Υφυπουργό ΠΕΚΑ**, Λ. Μεσογείων 119, ΑΘΗΝΑ
2. **κ. Ν. Βασιλάκο, Πρόεδρο ΡΑΕ**, Πειραιώς 132, 118 54 ΑΘΗΝΑ
3. **κ. Χ. Σαχίνη, Πρόεδρο & Δ/ντα Σύμβουλο ΔΕΠΑ ΑΕ**, Μ. Αντύπα 92, Ν. Ηράκλειο

- Σχετ:
1. Δελτίο Τύπου ΥΠΕΚΑ, 26/10/2012: Πρωτοβουλία για την ενίσχυση των Ελληνικών βιομηχανιών – [http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=389&snij\[524\]=2103&language=el-GR](http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=389&snij[524]=2103&language=el-GR)
 2. Ανακοίνωση Επιτροπής Ανταγωνισμού, 13/11/12: Αποδοχή των δεσμεύσεων της ΔΕΠΑ αναφορικά με την αγορά προμήθειας φυσικού αερίου και την αγορά πρόσβασης στο δίκτυο φυσικού αερίου – http://www.epant.gr/news_details.php?Lang=gr&id=19&nid=478
 3. Επιστολή EBIKEN στη ΡΑΕ, 28/11/2012: Διαμαρτυρία αναφορικά με τις Ηλεκτρονικές Δημοπρασίες αερίου της ΔΕΠΑ – Επιφύλαξη για Καταγγελία βάσει άρθρου 34 Ν.4001/2011
 4. Ανακοίνωση ΔΕΠΑ, 11/12/12: Ολοκληρώθηκε με επιτυχία η πρώτη δημοπρασία φυσικού αερίου – <http://www.depa.gr/press/article/002009001/365.html>

Θεμα: Κατάσταση στην ελληνική Αγορά Φυσικού Αερίου**1^η Ηλεκτρονική Δημοπρασία αερίου της ΔΕΠΑ – Αποτίμηση του αποτελέσματος**

Κύριοι,

Με αλληπάλληλα διαβήματα και ανακοινώσεις, επιχειρήσεις και φορείς όπως η EBIKEN μεταφέρουν σε όλο και πιο δραματικούς τόνους την κραυγή αγωνίας της παραγωγικής βάσης της χώρας για το εκρηκτικό πρόβλημα του πολύ υψηλού κόστους ενέργειας που καταρρακώνει τη διεθνή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων και ακυρώνει την ύστατη ελπίδα ανάκαμψης.

Στο πλαίσιο αυτό, η πρωτοβουλία του αρμόδιου Υπουργείου (σχετ. 1), με την οποία αφενός αναγνωρίζεται η κρισιμότητα του κόστους της ενέργειας για τη διασφάλιση συνθηκών Ανάπτυξης και αφετέρου ανακοινώνεται επίσημα η ανάγκη αναζήτησης τρόπων μείωσης του κόστους αυτού, δημιούργησε προσδοκίες για μια στροφή της προσοχής, επιτέλους, στο μείζον πρόβλημα της ανταγωνιστικότητας και της επιβίωσης της ελληνικής βιομηχανίας.

Στο σκέλος της ηλεκτρικής ενέργειας, αναμένουμε το αποτέλεσμα αυτής της πρωτοβουλίας, εν μέσω ανακοινώσεων της ΔΕΗ που δημιουργούν κλίμα τρόμου στους καταναλωτές σχετικά με επερχόμενες δραματικές αυξήσεις τιμολογίων και διαφόρων άλλων τελών.

Στο σκέλος του φυσικού αερίου (ΦΑ), η προσδοκία διατηρήθηκε με την αποδοχή από την Επιτροπή Ανταγωνισμού των Δεσμεύσεων της ΔΕΠΑ για παύση πιθανολογούμενων παραβάσεων στην

αγορά προμήθειας φυσικού αερίου (σχετ.2) και ειδικότερα τη δέσμευση για την εφαρμογή «προγράμματος διάθεσης ποσοτήτων ΦΑ μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών». Ωστόσο, ήδη από τη στιγμή της δημοσίευσης της διακήρυξης της πρώτης «πιλοτικής» δημοπρασίας, διατυπώσαμε γραπτώς τις εύλογες ενστάσεις μας (σχετ.3). Ο διάβολος, εν προκειμένω, κρύβεται στις λεπτομέρειες. Όπως σημειώσαμε, εκτός από το γράμμα των επίμαχων δεσμεύσεων, η διαδικασία η οποία ακολουθήθηκε όφειλε να βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με την ουσία και τον σκοπό των δεσμεύσεων αυτών και να μην οδηγεί σε στρεβλώσεις των συνθηκών ανταγωνισμού σε άλλα σημεία της αγοράς

Έχοντας διατυπώσει αυτές της επιφυλάξεις, οι βιομηχανίες – μέλη της EBIKEN – έλαβαν μέρος στη διαδικασία με καλή πίστη και επιμένοντας στην ανάγκη ουσιαστικών αλλαγών. Το αποτέλεσμα της πρώτης δημοπρασίας δυστυχώς επιβεβαίωσε τις ανησυχίες μας και εντείνει την αβεβαιότητα εν όψει των προσεχών διαγωνισμών. Επιφυλασσόμενοι των δικαιωμάτων που μας απονέμει ο νόμος, απαριθούμε στη συνέχεια τις αδυναμίες του μηχανισμού με την προτροπή να γίνουν οι κατάλληλες διορθώσεις ώστε να προκύψει το προφανές ζητούμενο σήμερα, που είναι το ουσιαστικό άνοιγμα της αγοράς και όχι η διαιώνιση της σημερινής κατάστασης, δηλαδή της διατήρησης ρυθμιστικών περιορισμών που ενισχύουν τις μονοπωλιακές συνθήκες της αγοράς.

A. Διαθέσιμες ποσότητες – Δυνατότητα απορρόφησης

Στην πρώτη δημοπρασία οι διαθέσιμες ποσότητες θεωρήθηκαν συμβατικές. Αυτό ήταν το στοιχείο που επέτρεψε στις βιομηχανίες να λάβουν μέρος. Σημειώνεται πως παρά τη μεγάλη συμμετοχή βιομηχανικών καταναλωτών υπήρξε **κάλυψη μόλις του 80% των διαθέσιμων ποσοτήτων και μάλιστα στην τιμή εκκίνησης**, γεγονός που ενισχύει το επιχείρημα της πολύ υψηλής τιμής εκκίνησης. Στην ουσία το αποτέλεσμα ισοδυναμεί με μία σταθερή έκπτωση που έδωσε η ΔΕΠΑ σε όλους τους (συμμετέχοντες) πελάτες της.

Περαιτέρω, βάσει των διακηρύξεων της ΔΕΠΑ, εφεξής οι δημοπρατούμενες ποσότητες δε θα θεωρούνται συμβατικές για λόγους που ούτε η ίδια η ΔΕΠΑ εξηγεί. Αυτό σημαίνει πως οι καταναλωτές θα πρέπει κάθε φορά να συνεκτιμούν τον κίνδυνο ενεργοποίησης της ρήτρας Ελάχιστης Ετήσιας Συμβατικής Ποσότητας (take-or-pay, TOP), η οποία ανέρχεται στο 80% των ετήσιων ποσοτήτων, περιορίζοντας δραστικά την ευελιξία των επιχειρήσεων. Πρόκειται για έναν παράγοντα που αυξάνει την ήδη αυξημένη αβεβαιότητα σε πολλούς κλάδους και την αδυναμία των επιχειρήσεων να κάνουν προβλέψεις σε βάθος χρόνου.

Ο κίνδυνος ενεργοποίησης της ρήτρας ακυρώνει κάθε κίνητρο συμμετοχής στη δημοπρασία. Εξάλλου, για να έχει νόημα από οικονομικής άποψης η διαδικασία, χρειάζεται να μπορεί κανείς να προμηθευτεί μέσω των δημοπρασιών σημαντικό ποσοστό των ετήσιων αναγκών (άνω του 80%), πράγμα που καθίσταται αδύνατο με τον κίνδυνο της ρήτρας TOP.

Μια εναλλακτική διέξοδος είναι κάποιος πελάτης να κάνει μηδενική δήλωση στη ΔΕΠΑ ώστε να έχει τη μέγιστη ευελιξία στις δημοπρασίες. Σε αυτή την περίπτωση όμως, αν τελικά δεν πάρει τις αναγκαίες ποσότητες μέσω αυτών, κινδυνεύει να μείνει χωρίς αέριο λόγω ανυπαρξίας εναλλακτικού προμηθευτή! Ο κίνδυνος είναι ακόμα μεγαλύτερος για τους μη επιλέγοντες πελάτες (στις περιοχές των νέων ΕΠΑ) που παίρνουν μέρος, λόγω υποχρεωτικής προμήθειάς τους από τη ΔΕΠΑ.

Το ζήτημα αυτό αποτελεί τη βασικότερη αδυναμία του μηχανισμού. Για τη διόρθωσή της, προτείνονται δύο εναλλακτικές:

1. Οι δημοπρατούμενες ποσότητες να θεωρούνται συμβατικές
2. Να απαλειφθεί / μειωθεί δραστικά η ρήτρα TOP στις Συμβάσεις των βιομηχανικών πελατών (επιλεγόντων και μη)

Σημειώνεται πως οι επιλέγοντες βιομηχανικοί πελάτες, αποτελούν περίπου το 10% της συνολικής προμήθειας της ΔΕΠΑ και επομένως ελάχιστα επηρεάζουν το συνολικό TOP της ΔΕΠΑ έναντι των προμηθευτών της. Εξάλλου η διατήρηση μιας τόσο δεσμευτικής ρήτρας αποτελεί τροχοπέδη για το ουσιαστικό άνοιγμα της αγοράς, αφού περιορίζει δραματικά τη δυνατότητα πρόσβασης σε εναλλακτικούς προμηθευτές ή πηγές προμήθειας.

Εν όψει της κατάρτισης από τη ΔΕΠΑ νέων αποσυζευγμένων συμβάσεων, παρακαλούμε την Επιτροπή Ανταγωνισμού να ελέγξει σε ποιο βαθμό η ύπαρξη της ρήτρας Take or Pay στις συμβάσεις των επιλεγόντων βιομηχανικών πελατών εμποδίζει την πρόσβαση στον ανταγωνισμό και σε εναλλακτικές πηγές προμήθειας και με αυτή την έννοια, σε ποιο βαθμό είναι καταχρηστική.

B. Ο ρόλος των ΕΠΑ – Αποκλεισμός μερίδας Πελατών

Η δυνατότητα που δόθηκε στις ΕΠΑ να λαμβάνουν ελεύθερα και κατά βούληση μέρος στην ηλεκτρονική δημοπρασία αγνοεί βασικές παραμέτρους της εγχώριας αγοράς αερίου και δημιουργεί σοβαρές στρεβλώσεις των συνθηκών ανταγωνισμού. Υπενθυμίζεται πως οι τρεις ΕΠΑ είναι κατά 51% θυγατρικές της ΔΕΠΑ και ασκούν μονοπωλιακή, ρυθμιζόμενη δραστηριότητα στις γεωγραφικές τους περιοχές, προμηθεύοντας, μεταξύ άλλων το μεγαλύτερο μέρος των μικρών και μεσαίων καταναλωτών αερίου, οι οποίοι δεν έχουν δικαίωμα επιλογής προμηθευτή.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι ΕΠΑ έχουν τη δυνατότητα να πάρουν ποσότητες με ευνοϊκούς όρους, αλλά να μη μετακυλίσουν το όφελος στους πελάτες τους, αφού δεν είναι υποχρεωμένες. Έχουν ακόμα τη δυνατότητα, και φαίνεται να την άσκησαν, να μη συμμετέχουν καθόλου, αρκούμενες στην άσκηση της μονοπωλιακής τους δραστηριότητας με εγγυημένα περιθώρια και χωρίς να μπαίνουν στη βάση μιας ανταγωνιστικής διαδικασίας. Και στις δύο περιπτώσεις το αποτέλεσμα είναι το ίδιο: οι πελάτες τους, μικροί και μεσαίοι καταναλωτές, παραμένουν αποκλεισμένοι από την πρόσβαση ή το δικαίωμα να διεκδικήσουν πρόσβαση σε ευνοϊκότερους όρους προμήθειας αερίου, που είναι το βασικό ζητούμενο σήμερα σε μια αγορά που καταρρέει υπό το βάρος των πολύ υψηλών τιμών.

Επιπλέον, στρεβλώνονται οι συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ ομοειδών επιχειρήσεων που τυγχάνει οι μεν να είναι Μη Επιλέγοντες Πελάτες σε περιοχή νέας ΕΠΑ και οι δε Μη Επιλέγοντες Πελάτες σε περιοχή υφιστάμενης ΕΠΑ. Οι πρώτες έχουν δικαίωμα συμμετοχής, ενώ οι άλλες δεν δύνανται να συμμετάσχουν άμεσα και το όποιο όφελος εξαρτάται από τη συμμετοχή της ΕΠΑ στη Δημοπρασία και από την βούλησή της να περάσει το όφελος στους πελάτες της.

Τέτοιου είδους ρυθμίσεις μαρτυρούν αδιαφορία για τις πραγματικές συνθήκες της αγοράς και συντελούν στη διαιώνιση της υφιστάμενης κατάστασης. Το ελάχιστο διορθωτικό μέτρο είναι να επιτραπεί στους Μη επιλέγοντες Πελάτες των ΕΠΑ να λαμβάνουν μέρος, τουλάχιστο όταν η ΕΠΑ-προμηθευτής τους δε λαμβάνει μέρος σύμφωνα με τις Δεσμεύσεις της ΔΕΠΑ οι οποίες έγιναν δεκτές από την Επιτροπή Ανταγωνισμού .

Γ. Τιμή Εκκίνησης

Η Επιτροπή δέχθηκε ότι η τιμή εκκίνησης θα βασίζεται στο «μεσοσταθμικό κόστος προμήθειας του μίγματος αερίου που εισάγεται από τη ΔΕΠΑ βάσει των μακροχρονίων συμβάσεων προμήθειας.» Αυτό πρακτικά σημαίνει πως από το ανωτέρω μίγμα εξαιρείται το πιο ανταγωνιστικό μέρος του χαρτοφυλακίου της ΔΕΠΑ, τα spot φορτία Υγροποιημένου ΦΑ (ΥΦΑ).

Η εξαίρεση του spot ΥΦΑ από το μίγμα σημαίνει πως η ΔΕΠΑ διατηρεί το προνόμιο της αποκλειστικής χρήσης των περιθωρίων που προκύπτουν από την πρόσβαση στις διεθνείς αγορές από τις οποίες όλοι οι Πελάτες, Επιλέγοντες και Μη (πλην ηλεκτροπαραγωγών) παραμένουν στην πράξη αποκλεισμένοι. Σημειώνεται δε πως πλέον οι προμήθειες spot ΥΦΑ μόνο ευκαιριακές δεν είναι, αφού κατά το τρέχον έτος αποτελούν άνω του 20% των συνολικών εισαγωγών της χώρας και άνω του 10% του χαρτοφυλακίου της ΔΕΠΑ (Πίν. 1).

Πηγή προμήθειας	Ποσότητα	Ποσοστό
Ρωσία (Σύμβαση)	2,05 bcm	54%
Τουρκία (Σύμβαση)	0,53 bcm	14%
Αλγερία (Σύμβαση ΥΦΑ)	0,42 bcm	11%
Spot ΥΦΑ	0,83 bcm	21%

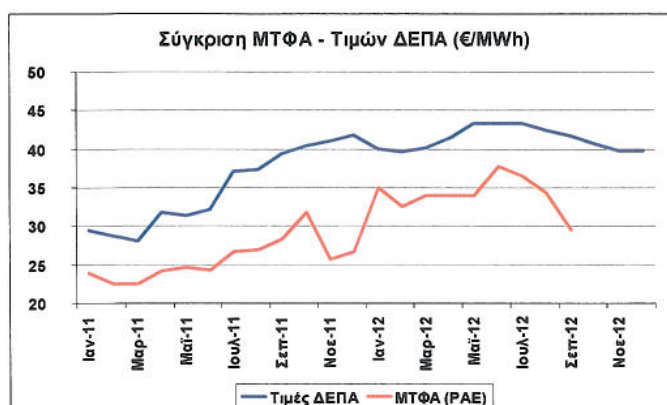
Πίνακας 1: Μίγμα εισαγωγών ΦΑ, Ιαν. – Νοέμ. 2012

Με τα δεδομένα αυτά προέκυψε μία Τιμή Εκκίνησης ήδη αρκετά υψηλή (36,10 €/MWh) ώστε να αποτρέπει τη συμμετοχή πολλών παικτών (πχ ηλεκτροπαραγωγών) και να αφήνει ελάχιστα περιθώρια στους συμμετέχοντες (κατά μέγιστο 7-8% σε σχέση με τις συμβατικές τιμές των επιλεγόντων βιομηχανικών καταναλωτών).

Σημειώνεται δε πως η μετακύλιση και του ρίσκου της ισοτιμίας στους επιλέγοντες πελάτες, μειώνει ακόμα περισσότερο τα δυνητικά οφέλη μιας συμμετοχής στη δημοπρασία. Ενδεικτικά, την ημέρα της πρώτης δημοπρασίας η ισοτιμία Ευρώ – Δολαρίου ΗΠΑ ήταν 1,30 και δέκα μέρες μετά διαμορφώνεται στο 1,32. Αυτή η μεταβολή επηρεάζει αρνητικά κατά 1,5% περίπου το ήδη ελάχιστο οικονομικό όφελος σε σχέση με την τιμή εκκίνησης περιορίζοντάς το στο 5-6%.

Ενδεικτική των υψηλών περιθωρίων που διατηρεί η ΔΕΠΑ τόσο στη συγκεκριμένη, όσο και σε άλλες περιπτώσεις κατά το παρελθόν όπου προσέφερε εκπτώσεις στους Επιλέγοντες Πελάτες της, είναι η σύγκριση των τιμών των προσφορών με το δείκτη Μεσοσταθμικών Τιμών Εισαγωγής ΦΑ που επεξεργάζεται και δημοσιεύει τακτικά η ΡΑΕ. Αν και η τιμή του δείκτη για το μήνα Δεκέμβριο δεν είναι ακόμα γνωστή, η σύγκριση των τιμών μέχρι και το Σεπτέμβριο 2012 οπότε υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία είναι αποκαλυπτική.

Με ήδη υψηλές τιμές εκκίνησης και ακόμα πιο περιοριστικούς όρους στις επόμενες δημοπρασίες, η συμμετοχή καθίσταται ασύμφορη και η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού σαν εργαλείο αύξησης της ευελιξίας των καταναλωτών και του βάθους της αγοράς ακυρώνεται.

Σημειώνεται πως σήμερα που η βιομηχανία δίνει καθημερινή μάχη επιβίωσης, η «επιδίωξη» του μικρού ευκαιριακού οφέλους που επέτρεψε η πρώτη δημοπρασία πρέπει να ερμηνευτεί ως επιλογή ανάγκης και όχι σαν ψήφος εμπιστοσύνης των πελατών στη διαδικασία.

Είμαστε στη διάθεσή σας για περισσότερες διευκρινίσεις και πληροφορίες.

Με εκτίμηση,

Κωνσταντίνος Κουκκλής
 Πρόεδρος ΔΣ

Μέλη ΕΒΙΚΕΝ: ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ, ΓΙΟΥΛΑ ΥΑΛΟΥΡΓΙΑ, ΕΛΒΑΛ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ & ΧΗΜΙΚΑ ΕΛΦΕ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΑΛΥΒΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΑΡΤΟΥ, ΜΕΓΑ, ΠΑΚΟ, ΣΙΔΕΝΟΡ, SOVEL, ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ, ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΤΙΤΑΝ, ΧΑΛΚΟΡ, ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗ, ΧΑΛΥΨ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ, ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ